

Мала и средња предузећа и предузетници имају важну улогу у укупној активности привреде Републике Србије, што показују и основни економски показатељи из 2008. године. Процењује се да овај сектор учествује са око 35% у стварању БДП, док је релативно учешће у БДВ близу 60%. У овом сектору бележи се континуирано повећање запослености, тако да овај сектор запошљава преко 940.000 радника. У овом сектору оствари се 66,6% укупног промета, затим 45,9% извоза и 60,5% увоза. Такође, сектор МСПП је веома активан по питању инвестиција, имајући у виду да се близу укупних 58% инвестиција реализује у овом сектору.

У публикацији „Програми подршке малим и средњим предузећима у Републици Србији“ дат је преглед најважнијих видова подршке предузетницима, малим и средњим предузећима у Републици Србији.

Основни циљ ове публикације је да омогући малим и средњим предузећима и предузетницима да се на једном месту информишу о расположивим видовима подршке за унапређење свог пословања.

На овом месту представљени су само најважнији програми подршке МСП-у на националном нивоу. Ови програми реализују се преко институција укључених у мрежу подршке МСП-у, од којих су најважнији: Фонд за развој Републике Србије, Национална агенција за регионални развој, Агенција за страна улагања и промоцију извоза (СИЕПА), Национална служба за запошљавање, Агенција за осигурање и финансирање извоза (АОФИ).

Значајна подршка малим и средњим предузећима и предузетништву реализује се и кроз програме и пројекте на локалном нивоу или подржане од стране АП Војводине, као и пројекте финансиране од стране донатора.

Посебно се захваљујемо “Пројекту техничке подршке развоју предузетништва и иновативности”, финансираном од стране Европске Уније, који је пружио помоћ у припреми ове публикације.

I Кредитна подршка и финансијски инструменти за развој малих и средњих предузећа и предузетништва

ФОНД ЗА РАЗВОЈ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Кнез Михајлова 14, Београд
Тел: 011/2629 786 011/ 2621 856
www.fondzarazvoj.rs

✓ Кредити за почетнике без хипотеке и start up кредити за предузетнике и правна лица

Фонд за развој Републике Србије сваке године реализује програм кредитне подршке за започињање пословања. Захтеви за доделу ових средстава се подносе Фонду за развој или Националној агенцији за регионални развој или овлашћеним представницима Националне агенције за регионални развој. Рок за подношење захтева је 30. април 2010. године.

- Предузетницима се одобравају средства у износу од 500.000 до 1.300.000 динара
- Правним лицима се одобравају средства у износу од 500.000 до 2.500.000 динара

Услови за коришћење средстава:

- предузетници и правна лица на подручју Републике Србије који су регистровани у Агенцији за привредне регистре од 1. јуна 2009. године и касније;
- подносилац захтева може бити само лице које није било власник привредног друштва, односно предузетник;
- подносилац захтева може бити само лице које није правоснажно осуђивано за кривична дела против привреде и проти имовине;
- лица која су у тренутку подношења захтева за добијање кредита запослена на неодређено време у јавним

предузећима и државним институцијама не могу бити корисници ових средстава.

Услови кредитирања:

- каматна стопа 2,5% на годишњем нивоу
- рок отплате 3 до 5 година,
- одложен рок отплате до једне године
- тромесечна отплата кредита

✓ Кредити за привредна друштва

• Крајкорочни кредити за привредна друштва

Услови за коришћење средстава:

Краткорочни кредити се одобравају правним лицима-привредним друштвима (са већинским приватним капиталом) за повремена обртна средства за подстицање конкурентности и ликвидности домаће привреде.

Услови кредитирања:

- каматна стопа је 3,5% на годишњем нивоу, уз примену валутне клаузуле, по средњем курсу на дан уплате, износ враћеног кредита не може бити мањи од номиналног износа пуштеног кредита
- рок отплате је од 3 до 12 месеци
- обавеза корисника кредита је да у периоду коришћења кредита не смањује број запослених радника.
- тражени износ кредита не може бити мањи од 2.000.000,00 динара.

• Инвестициони кредити

Услови за коришћење средстава

Право на коришћење средстава Фонда имају привредни субјекти - инвеститори на подручју Републике Србије, регистровани у Агенцији за привредне субјекте, који у претходне две године нису пословали са губитком:

правна лица, привредна друштва у приватном власништву, акционарска друштва са већинским приватним власништвом, приватизована предузећа са отплаћеним друштвеним капиталом.

Услови кредитирања:

- каматна стопа је 4,5% на годишњем нивоу, уз примену валутне клаузуле,
- рок отплате је до 5 година и одложеним роком отплате до једне године, у коме се обрачунава интеркаларна камата у износу од 4,5% и приписује главном дугу
- тромесечна отплата кредита
- тражени износ кредита не може бити мањи од 2.000.000,00 динара, а износ кредита зависи од кредитне способности клијента, економске оцене инвестиционог програма и понуђених инструмената обезбеђења.
- обавеза корисника кредита је да у периоду коришћења кредита не смањује број запослених радника.

• Кредити за истрајна обрћна средстава

Услови за коришћење средстава

Право на коришћење средстава Фонда имају привредни субјекти - инвеститори на подручју Републике Србије, регистровани у Агенцији за привредне субјекте, који у претходне две године нису пословали са губитком: правна лица, привредна друштва у приватном власништву, акционарска друштва са већинским приватним власништвом, приватизована предузећа са отплаћеним друштвеним капиталом

Услови кредитирања:

- каматна стопа је 4,5% на годишњем нивоу, уз примену валутне клаузуле,
- рок отплате је до 2 године и одложеним рок-

ом отплате до 9 месеци, у коме се обрачунава интеркаларна камата у износу од 4,5% и приписује главном дугу

- тромесечна отплата кредита
- тражени износ кредита не може бити мањи од 2.000.000,00 динара, а износ кредита зависи од кредитне способности клијента, економске оцене инвестиционог програма и понуђених инструмената обезбеђења.

Кредите за развој предузетништва

Средства по овом програму се могу користити за:

Кредитирање свих привредних грана, производних и услужних делатности.

Услови за коришћење средстава

Предузетници регистровани у Агенцији за привредне регистре.

Услови кредитирања:

- каматна стопа је 4,5% на годишњем нивоу, уз примену валутне клаузуле,;
- рок отплате је до 4 године и одложеним роком отплате до једне године, у коме се обрачунава интеркаларна камата у износу од 4,5% и приписује главном дугу ;
- тромесечна отплата кредита ;
- обавеза корисника кредита је да у периоду коришћења средстава не смањује број запослених радника;
- Максимални износ кредита износи 3.000.000,00 динара, а минимални 500.000,00 динара. Висина кредита зависи од бонитета предузетника, оцене програма и квалитета инструмента обезбеђења кредита.

✓ Кредити за подстицање равномерног регионалног развоја

У 2010. години започета је реализација посебног Програма за равномерни регионални развој, чији је циљ оживљавање производње у неразвијеним општинама, смањење незапослености и подстицање равномерног регионалног развоја.

– Под недовољно развијеним општинама-јединицама локалне самоуправе у складу са Програмом сматрају се оне чији је степен развијености испод просечног степена развијености у Републици Србији, односно које су разврстане према степену развијености у другу, трећу и четврту групу.

– Другу групу чини јединице локалне самоуправе чији је степен развијености у распону од 80% до 100% републичког просека и то: Краљево, Бор, Зајечар, Врање, Лапово, Оџаци, Сокобања, Ћуприја, Нови Кнежевац, Кладово, Параћин, Пожега, Шид, Александровац, Лучани, Бачки Петровац, Бач, Лозница, Тител, Топола, Ада, Рума, Нови Бечеј

– Трећу групу чине јединице локалне самоуправе чији је степен развијености у распону од 60% до 80% републичког просека, а то су: Нови Пазар, Аранђеловац, Смедеревска Паланка, Ириг, Ковин, Ивањица, Србобран, Ковачица, Мали Иђош, Лесковац, Прокупље, Нова Варош, Рашка, Бољевац, Трстеник, Алексинац, Мајданпек, Баточина, Прибој, Коцељева, Димитровград, Деспотовац, Бајина Башта, Велика Плана, Љиг, Неготин, Ћићевац, Чока, Велико Градиште, Уб, Владимирци, Опово, Богатић, Свилајнац, Жабал, Сечањ

– Четврту групу чине јединице локалне самоуправе чији је степен развијености испод 60% републичког просека, а то су: Брус, Књажевац, Петровац, Бела Црква, Алибунар, Сурдулица, Љубовија, Варварин, Дољевац, Рача, Крупањ, Пријеполје, Мионица, Лебане, Власотинце, Бабушница, Кучево, Бујановац, Прешево, Нова

Црња, Житиште, Пландиште, Мали Зворник, Владичин Хан, Житорађа, Црна Трава, Блаце, Осечина, Рековац, Медвеђа, Жагубица, Сјеница, Гаџин Хан, Ражањ, Куршумлија, Голубац, Босилеград, Жабари, Кнић, Сврљиг, Бела Паланка, Тутин, Мало Црниће, Трговиште, Бојник, Мерошина.

– Под девастираним подручјима у смислу Програма сматрају се јединице локалне самоуправе из четврте групе чији је степен развијености испод 50% републичког просека, а то су: Мерошина, Бојник, Трговиште, Мало Црниће, Тутин, Бела Паланка, Сврљиг, Кнић, Жабари, Босилеград, Голубац, Куршумлија, Ражањ, Гаџин Хан, Сјеница, Жагубица, Медвеђа, Рековац, Осечина, Блаце, Црна Трава, Житорађа, Владичин Хан, Мали Зворник, Пландиште, Житиште, Нова Црња, Прешево, Бујановац, Кучево, Бабушница, Власотинце, Лебане, Мионица, Пријеполје, Крупањ, Рача, Дољевац, Варварин и Љубовија.

• Пројам за подстицање производње и запошљавања у девастираним подручјима

Услови за коришћење средстава:

А) Носилац инвестиције, будући стратешки партнер који је исказао заинтересованост да учествује у економском опоравку предузећа са девастираног подручја, може бити корисник кредита, под условом да испуњава следеће услове:

- 1) да је велико или средње предузеће, које се бави производњом;
- 2) да послује дуже од пет година;
- 3) да има најмање 50 стално запослених;
- 4) да редовно исплаћује зараде запосленима;
- 5) да има „писмо о намерама“ које даје приказ могућности учешћа у рехабилитовању предузећа;
- 6) да има пословни план.

Б) Кредит може добити и новоформирано предузеће чији су оснивачи:
– предузеће које има производњу у девастираном подручју и/или предузеће које је
– заинтересовано за улагање и испуњава услове под А).

В) Корисник кредита може бити предузеће које је реорганизовано у процесу стечаја, а у чијем програму је предвиђена сарадња са стратешким партнером који испуњава услове под А).

Услови кредитирања:

- висина каматне стопе на кредите за ове намене износи 2% годишње, фиксно.
- кредити се одобравају на период до осам година, уз период чека од две до три године.
- кредити се одобравају уз примену валутне клаузуле, а до највишег износа исказаног у динарској противвредности по званичном средњем курсу Народне банке Србије на дан пуштања, који може бити за:
 - 1) велико предузеће до 8.000.000,00 евра;
 - 2) средње предузеће до 2.000.000,00 евра.– предузеће које је искористило највиши износ кредита за ове намене не може добити нови кредит те врсте по Програму.

• Пројам за подстицај и развој предузећа и предузетништва у неразвијеним оштинама

Услови за коришћење средстава:

Правна лица – привредна друштва и предузетници на подручју Републике Србије.

Средства се могу користити за подстицај развоја предузећа и предузетништва на подручју јединице локалне самоуправе које су разврстане у трећу и четврту групу.

Намена средстава:

- 1) изградњу нових објеката, проширење капацитета постојећих објеката (реконструкцију и модернизацију), набавку опреме и кредите за трајна обртна средства, за пројекте из области: индустрије, прерађивачких капацитета у пољопривреди и сектору услуга на подручју општина које припадају трећој и четвртој групи;
- 2) проширење пословања постојећих самосталних радњи - кредити за финансирање проширења делатности.

Услови кредитирања:

- Кредити за изградњу, реконструкцију, модернизацију и набавку опреме ће се одобравати са роком отплате до пет година и периодом чека до једне године.
- Кредити за трајна обртна средства ће се одобравати са роком отплате до 2 године и периодом чека до девет месеци.
- Кредити за предузетнике ће се одобравати са роком отплате до 4 године и периодом чека до једне године.
- У предрачунску вредност улагања прихватају се само нова улагања која се врше од момента подношења захтева за кредит.
- Кредити се одобравају са валутном клаузулом.
- Отплата кредита вршиће се у тромесечним ануитетима.
- Износ кредита за правна лица не може бити мањи од 2.000.000,00 динара.
- Каматна стопа је:
 - 1) 2,5% годишњем фиксно за улагања на подручју треће групе
неразвијености;
 - 2) 2 % на годишње за улагања на подручју четврте групе неразвијености.– Максимални износ кредита за предузетнике износи 3.000.000,00 динара, а минимални 500.000,00 динара.

• **Програм за улагање у радно интензивне
гране прерађивачке индустрије у недовољно
развијеним ошћинама**

Услови за коришћење средстава:

Правна лица – привредна друштва и предузетници на подручју Републике Србије.

Средства за улагања у радно интензивне гране прерађивачке индустрије могу се користити за улагања на подручју јединица локалне самоуправе које су разврстане у другу, трећу и четврту групу.

У радно интензивне гране прерађивачке индустрије спадају:

- 1) производња одевних предмета и крзна;
- 2) производња коже и предмета од коже, обуће;
- 3) прерада и производња од дрвета и плуте;
- 4) производња производа од осталих минерала;
- 5) производња металних производа, осим машина;
- 6) производња осталих машина и уређаја;
- 7) производња канцеларијских и рачунских машина;
- 8) производња прецизних и оптичких инструмената;
- 9) производња осталих саобраћајних средстава;
- 10) производња намештаја и сл. производа;
- 11) производња у аутомобилској индустрији;
- 12) производња у електронској индустрији.

Услови кредитирања:

– Кредити за изградњу, реконструкцију, модернизацију и набавку опреме ће се одобравати са роком отплате до

пет година и периодом чека до једне године.

– Кредити за трајна обртна средства ће се одобравати са роком отплате до 2 године и периодом чека до девет месеци.

– Кредити за предузетнике ће се одобравати са роком отплате до 4 године и периодом чека до једне године.

– У предрачунску вредност улагања прихватају се само нова улагања која се врше од момента подношења захтева за кредит.

– Кредити се одобравају са валутном клаузулом.

– Отплата кредита вршиће се у тромесечним ануитетима.

– Износ кредита за правна лица не може бити мањи од 2.000.000,00 динара.

– Каматна стопа је:

1) 3,5% годишње фиксно за улагања у радно интензивне гране на подручју општина-јединица локалне самоуправе друге групе неразвијености;

2) 2,5% годишњем фиксно за улагања на подручју треће групе неразвијености;

3) 2 % на годишње за улагања на подручју четврте групе неразвијености.

– Максимални износ кредита за предузетнике износи 3.000.000,00 динара, а минимални 500.000,00 динара.

✓ **Кредитна средства за подстицање квалитета
угоститељске понуде из области туризма**

Фонд за развој Републике Србије сваке године реализује програм кредитне подршке за развој домаћег туризма и угоститељства. Захтеви за доделу ових средстава се подносе Министарству економије и регионалног развоја. Рок за подношење захтева је 01.09.2010. године.

Право на коришћење кредитних средстава има:

– Физичко лице регистровано за обављање угоститељске делатности или је као пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, које у претходне две године није правоснажно кажњавано за прекршај или привредни преступ у обављању угоститељске делатности и које је измирило пореске и друге дажбине у претходне две године.

– Мало и средње предузеће регистровано за обављање угоститељске делатности, које у претходне две године није правоснажно кажњавано за прекршај или привредни преступ у обављању угоститељске делатности и које је измирило пореске и друге дажбине у претходне две године.

Услови кредитирања:

– каматна стопа од 1% на годишњем нивоу, уз валутну клаузулу;

– рок отплате кредитних средстава је 60 месеци по истеку одложеног рока који траје 12 месеци и рачуна се од дана првог повлачења средстава;

– минимални износ одобрених кредитних средстава за пољопривредно газдинство и физичко лице је 500.000 динара а за мало и средње предузеће је 2.000.000 динара.

– учешће кредитних средстава у пројекту не може бити веће од 50% укупне вредности пројекта.

АГЕНЦИЈА ЗА ОСИГУРАЊЕ И ФИНАНСИРАЊЕ ИЗВОЗА – АОФИ

Булевар Зорана Ђинђића 121, Нови Београд
Тел: 011/ 22 05 750
www.aofi.rs

Агенција за осигурање и финансирање извоза Републике Србије, АОФИ, финансира извозна предузећа која испуњавају следећа четири услова:

- 1) остварен извоз у вредности од 300.000 ЕУР,
- 2) нето позитиван резултат на крају финансијске године,
- 3) потписан извозни уговор који је предмет финансирања,
- 4) учешће робе домаћег порекла минимум 51% у вредности робе која је предмет извоза и финансирања.

Услови кредитирања

АОФИ обезбеђује кредите у вредности од 30.000 ЕУР до 2.000.000 ЕУР и то под следећим условима:

- а) са роком отплате до 6 месеци и
- б) уз каматну стопу од 3 % годишње (за вредност извоза преко ЕУР 10 млн.); 4 % годишње (за вредност извоза од ЕУР 5 - 10 млн.); 5 % годишње (за вредност извоза од ЕУР 300.000 ЕУР - 5 млн.).

Осигурање крајкорочних појраживања у иностранству од комерцијалних ризика

Предмет осигурања су краткорочна новчана потраживања осигураника на основу испоручене робе или извршених услуга дужницима настала и пријављена у осигурање у периоду важења уговора о осигурању и за која је осигура-

ник испоставио фактуре дужницима са одложеним роком плаћања до 180 дана.

Комерцијални ризици покривени овим производом осигурања су ризик инсолвентности дужника (банкротство и сл.) и ризик продуженог неплаћања дуга.

Осигурање крајкорочних појраживања у иностранству од комерцијалних и некомерцијалних ризика

Предмет осигурања су краткорочна новчана потраживања осигураника на основу испоручене робе или извршених услуга дужницима настала и пријављена у осигурање у периоду важења уговора о осигурању и за која је осигураник испоставио фактуре дужницима са роком плаћања до 180 дана.

Факторинг

Факторинг представља облик финансирања на бази уступања потраживања за фактурисану и испоручену робу. Нарочито је погодан за предузећа која имају добре програме и квалитетне купце, али која, са друге стране, немају довољно обртног капитала да финансирају дуге рокове наплате, а ни довољну финансијску снагу да би се задуживали на финансијском тржишту под повољнијим условима.

КРЕДИТИ ИЗ МЕЂУНАРОДНИХ ИЗВОРА ФИНАНСИРАЊА (преко Народне банке Србије као агента Републике Србије)

✓ Апекс глобални кредити Европске инвестиционе банке (ЕИБ)

Средства из ове кредитне линије ЕИБ пласира преко пословних банака, уз посредовање Народне банке Србије, а кредити се одобравају за нове инвестиционе пројекте, као и за рефинансирање постојећих кредита под повољнијим условима.

Намена кредитија је финансирање:

- производње роба и пружања услуга МСП
- инфраструктурних пројеката малог и средњег обима локалних самоуправа
- лизинг компанија и предузетника
- трајног повећања вредности обртног капитала ради проширења пословних активности

Услови кредитирања:

- рочност до 12 година,
- период чека 4 године,
- износ кредита до 12,5 милиона евра.

Кредити се реализују преко следећих њословних банака:
Комерцијална банка АД, Привредна банка Београд, Чачанска банка, Erste банка, Eurobank EFG, UniCredit банка, Raiffeisen банка, Банка Intesa.

✓ Кредит Владе Републике Италије

Средства ове кредитне линије су предвиђена, поред осталог, за мала и средња предузећа а средства се могу користити за финансирање набавке опреме, технологије, услуга, резервних делова и индустријских лиценци.

Услови коришћења кредитија:

- Минимум 70% средстава кредита користи се за набавку опреме, технологије и одговарајуће техничке помоћи, њихово одржавање, као и за набавку резервних делова и индустријских лиценци италијанског порекла;
- Максимум 30% средстава кредита користити за покривање трошкова у земљи - обртних средстава и/или набавку роба неопходних за реализацију инвестиционог пројекта.

Услови кредитирања:

- рочност: до 8 година
- период чека: до 2 године
- каматна стопа: фиксна 4,85% номинална
- износ кредита: €50.000 – €1.000.000

Кредити се реализује преко следећих њословних банака:
Комерцијална банка АД, Привредна банка Београд, Чачанска банка, UniCredit банка, Банка Intesa.

Фонд револвинг кредита Европске агенције за реконструкцију

Средства по основу ове кредитне линије су намењена малим и средњим предузећима, предузетницима и трговачким предузећима.

Услови коришћења кредити:

- набавка опреме и постројења за производњу роба и/или пружања услуга;
- изградња објеката за смештај производних капацитета, уз обавезу корисника да најмање 20% вредности пројекта покрије из сопствених средстава и могућност да највише 20% кредита искористи за обртна средства.

Услови кредитирања:

- рочност: до 5 година
- период чека: до 1 године
- каматна стопа: променљива – око 4% номинална
- износ кредита: од € 20.000,00 – € 200.000,00

Кредити се реализује преко следећих пословних банака:

Комерцијална банка АД, Привредна банка Београд, Чачанска банка, UniCredit банка, Erste банка, Raiffeisen банка, ОТП банка.

Преглед кредитне подршке МСПП од стране пословних банака

Велики број пословних банака кредитира предузетнике, мала и средња предузећа, а комплетан преглед о условима кредитирања можете пронаћи на интернет страници Народне банке Србије: [_sistem/uslovi kreditiranja malih i srednjih preduzeca](http://www.nbs.rs/sistem/uslovi_kreditiranja_malih_i_srednjih_preduzeca).

II Остали видови подршке развоју малих и средњих предузећа и предузетништва

**МИНИСТАРСТВО ЕКОНОМИЈЕ
И РЕГИОНАЛНОГ РАЗВОЈА**

Булевар Краља Александра 15, Београд
Тел: 011/28 55 000
www.merr.gov.rs

Програм за развој кластера за 2010. годину

Циљ програма је да пружи подршку оснивању и развоју кластера у Републици Србији. Програм се реализује од 2005. године а више информација о програму за 2010. годину, ускоро ће бити доступно на www.merr.gov.rs и klasteri.merr.gov.rs

✓ **Пројекат подстицаја предузећа за инвестирање у јачање иновативности за 2010. године**

Министарство економије и регионалног развоја од 2009. године пружа подршку на пројектном принципу предузећима која инвестирају у јачање иновативности. Више информација о програму за 2010. годину, ускоро ће бити доступно на www.merr.gov.rs

Програм мера за ублажавање негативних ефеката светске економске кризе

Програм мера има за циљ да ублажи негативне ефекте које светска економска криза може да има на сектор малих и средњих предузећа и предузетништва. Програм реализују Фонд за развој Републике Србије и пословне банке, с тим што се кредитни захтеви подносе банкама.

• **Кредити за ликвидност**

Кредити са валутином клаузулом – услови кредитирања:

- тржишне каматне стопе код пословних банака биће субвенционисане са 4% годишње, што значи да каматна стопа, по тренутним условима, за крајњег корисника кредита износи око 4%
- рок отплате 12 месеци (за наменску индустрију рок отплате је 24 месеца)
- одржавање истог броја запослених током коришћења кредита у односу на број запослених на дан 31.12.2009.

Максимални износи кредитића, које корисник кредитића може укључно остварити код свих банака, износе:

- за предузетничку радњу до 20.000 ЕУР
- за мало предузеће до 50.000 ЕУР (за извозне послове до 100.000 ЕУР)

- за средње предузеће до 500.000 ЕУР (за извозне послове до 2 мил. ЕУР)
- за велико предузеће до 2 мил. ЕУР (за извозне послове до 8 мил. ЕУР)

Кредити без валутине клаузуле (динарски) – услови кредитирања:

- каматна стопа се рачуна тако што се референтна каматна стопа НБС умањи за 1,5%, што за крајњег корисника тренутно износи 8%
- држава ће каматну стопу субвенционисати са 5% годишње
- рок отплате је 12 месеци
- одржавање истог броја запослених током коришћења кредита у односу на број запослених на дан 31.12.2009.

Максимални износи кредитића, које корисник кредитића може укључно остварити код свих банака, износе:

- за предузетничку радњу до 2 мил. РСД
- за мало предузеће до 5 мил. РСД (за извозне послове до 10 мил. РСД)
- за средње предузеће до 50 мил. РСД (за извозне послове до 200 мил. РСД)
- за велико предузеће до 200 мил. РСД (за извозне послове до 800 мил. РСД)

• **Кредити за инвестиције**

Услови кредитирања:

- кредити за инвестиције могу бити без или са гаранцијом Фонда за развој
- укупна каматна стопа је сада 5% (ЕУРИБОР 3м + 4% годишње) за кредите без гаранције Фонда или ЕУРИБОР 3м + 2% годишње за кредите са гаранцијом Фонда;
- рок отплате 3-5 година;

- период чека 6-12 месеци;
- држава ће каматну стопу субвенционисати са 3,5% годишње.

Максимални износи кредитија, које корисник кредитија може укупно остварити код свих банака, износе:

- за предузетничку радњу до 30.000 ЕУР (за претежне извознике до 60.000 ЕУР)
- за мало предузеће до 200.000 ЕУР (за претежне извознике до 400.000 ЕУР)
- за средње предузеће до 1.500.000 ЕУР (за претежне извознике до 3 мил. ЕУР)
- за велико предузеће до 4 мил. ЕУР (за претежне извознике до 8 мил. ЕУР)

Банке које учествују у реализацији Програма о кредитијима по субвенционисаним каматним ставама

<i>Војвођанска банка</i>	<i>Чачанска банка</i>
<i>Societe Generale банка</i>	<i>Findomestic банка</i>
<i>OTP банка</i>	<i>КВС банка</i>
<i>Meridian банка</i>	<i>NLB банка</i>
<i>Erste банка</i>	<i>АИК банка</i>
<i>Српска банка</i>	<i>Ајробанка</i>
<i>Нуро Алпе Адриа банка</i>	<i>Volksbank</i>
<i>Raiffeisen банка</i>	<i>Credy банка</i>
<i>Банка Intesa</i>	<i>Universal банка</i>
<i>EFG банка</i>	<i>Marfin банка</i>
<i>ProCredit банка</i>	<i>Alpha банка</i>
<i>Комерцијална банка</i>	<i>Opportunity банка</i>
<i>Uni Credit банка</i>	<i>Pireus банка</i>
<i>Привредна банка Београд</i>	<i>Jubmes банка</i>

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЈА ЗА РЕГИОНАЛНИ РАЗВОЈ

Трг Николе Пашића 5
Тел: 011/ 20 60 888
www.narr.gov.rs

Национална агенција за регионални развој, са мрежом регионалних агенција, центара и канцеларија свакодневно пружа подршку развоју малих и средњих предузећа кроз информације, савете и стручну помоћ за развој пословања. Национална агенција за регионални развој реализује следеће програме.

✓ Програм подршке развоју конкурентности МСПП

Циљ програма је да пружи директну подршку развоју и конкурентности малих и средњих предузећа и предузетника, кроз учешће у финансирању трошкова консултантских услуга из области:

I Уређење пословања у складу са захтевима стандарда квалитета (стандардизација, сертификација, ресертификација и тестирање);

II Побољшање постојећих и развој нових технолошких процеса, производа и услуга (израда техничке документације, нови дизајн производа и амбалаже, израда и имплементација специјализованог софтвера, легализација софтвера и сл.);

III Едукација менаџмента и запослених кроз специјализоване обуке;

IV Унапређење безбедности и здравља на раду у оквиру заштите на раду и процену ризика радних места.

Услови програма:

- мала и средња предузећа и предузетници остварују право на повраћај до 50% трошкова одобреног пројекта;

- износ одобрених бесповратних средстава не може бити мањи од 50.000,00 динара и већи од 500.000,00 динара.
- крајњи рок за завршетак активности одобрених пројеката за области под редним бројем II, III и IV је 1. септембар 2010. године, а крајњи рок за завршетак активности под редним бројем I је 30. новембар 2010. године;
- заинтересовани пословни субјекти могу да конкуришу само за једну од понуђених области.

Средства се не могу користити за програме који се реализују у војној и дуванској индустрији; трговини; примарној пољопривреди, финансијском сектору, организацији игара на срећу и лутрија.

✓ Програм обука потенцијалних предузетника – потенцијални корисници „start-up“ кредита Фонда за развој Републике Србије

Тродневне обуке потенцијалних предузетника према методологије Националне агенције за регионални развој, која обухвата следеће теме: особине и мотиви предузетника; анализа и вредновање бизнис идеја; појам, процедура, документација и услови за оснивање предузетника и привредних друштава; порези и доприноси; извори финансирања; радионица за израду бизнис плана. У сарадњи са мрежом регионалних агенција, центара и канцеларија ове обуке се реализују на целој територији Републике Србије.

✓ **Менторинг**

Менторинг представља вид специјализоване подршке унапређењу пословања, који се реализује кроз:

- 20-25 сати интензивног рада специјално обучених консултаната са потенцијалним МСПП или
- 50 сати намењеним постојећим МСПП.

Предузетник или предузеће за предвиђено време добија анализу пословања са slabим тачкама, акциони план за решавање одређених проблема и помоћ у њиховом решавању. У сарадњи са мрежом регионалних агенција, центара и канцеларија менторинг се реализују на целој територији Републике Србије.

✓ **Европска мрежа предузетништва у Србији**

Оснивањем канцеларије Европске мреже предузетништва у Србији, мала и средња предузећа добила су могућност да се на једном месту добију помоћ у вези:

- услова за улазак на тржишта ЕУ и пословним приликама овог тржишта;
- лакшег проналажења пословних партнера,
- подршке МСП сектору и научно-истраживачким организацијама приликом учешћа у пројектима финансираним од стране ЕУ
- учествовања на тендерима ЕУ,
- лакшег приступа информацијама о правним аспектима и пословним регулативама у ЕУ,
- информација о Оквирним програмима ЕУ за истраживање и технолошки развој
- размене нових технологија између домаћих научно истраживачких институција и њихових потенцијалних иностраних партнера.

• **Адресе рејоналних агенција/центара и канцеларија:**

1. БЕОГРАД, Регионални центар за развој МСПП д.о.о. Београд

Адреса пријема: Топличин венац 11/4
Телефон: 011/2186 730, 2186 740, 2632 990

2. ВРАЊЕ, Регионална агенција за економски развој и предузетништво Пчињског округа VEEDA д.о.о. Врање

Адреса пријема: 22 децембра бб
Телефон: 017/412 207; 414 893; 404 629

3. ЗАЈЕЧАР, Регионални центар за одрживи развој и развој предузетништва Тимок, доо Зајечар

Адреса пријема: Николе Пашића 37/1
Телефон: 019/426 516; 425 380

4. ЗРЕЊАНИН, Регионални центар за друштвено економски развој Банат д.о.о. Зрењанин

Адреса пријема: Чарнојевићева 1
Телефон: 023/ 510 567; 561 064

5. КОСОВСКА МИТРОВИЦА, Канцеларија Националне агенције за регионални развој

Адреса пријема: Џона Кенедија бб
Телефон: 028/ 425 549

6. КРАЉЕВО, Регионална агенција за просторни и економски развој Рашког и Моравичког округа д.о.о.

Адреса пријема: Топлице Милана 2
Телефон: 036/327 360; 327 370

7. КРАГУЈЕВАЦ, Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља, доо Крагујевац

Адреса пријема: Краља Петра I 22
Телефон: 034/300 575; 302 704

8. КРУШЕВАЦ, Регионални центар за развој МСПП доо за информационе, едукативне и консалтинг услуге Крушевац

Адреса пријема: Драгомира Гајића 1
Телефон: 037/543 018, 508 160

9. ЛЕСКОВАЦ, Центар за развој Јабланичког и Пчињског округа

Адреса пријема: Стојана Љубића 12
Телефон: 016/233 440; 233 441

10. НОВИ ПАЗАР, Агенција за економски развој Санџака – SEDA д.о.о

Адреса пријема: 7 јул бб
Телефон: 020/332 700; 317 551

11. ПАРАЋИН, Канцеларија Националне агенције за регионални развој

Адреса пријема: Томе Живановића 4
Телефон: 035/ 562-016 лок 117

12. ПОЖАРЕВАЦ, Регионална развојна агенција Браничево – Подунавље д.о.о.

Адреса пријема: Стари корзо 30/3
Телефон: 012/ 510 824; 511 823

13. СОМБОР, Регионална агенција за развој МСПП Сомбор

Адреса пријема: Трг Цара Лазара 1
Телефон: 025/421 127; 432 091

14. СУБОТИЦА, Регионални центар за развој МСПП, д.о.о. Суботица

Адреса пријема: Трг Цара Јована Ненада 15
Телефон: 024/554 107; 535 109

15. ТРСТЕНИК, Канцеларија Националне агенције за регионални развој

Адреса пријема: Живадина Апостоловића 4/1
Телефон: 037/714 580

16. УЖИЦЕ, Регионална развојна агенција Златибор, доо Ужице

Адреса пријема: Димитрија Туцовића 98
Телефон: 031/523 065, 510 098

17. ШАБАЦ, Регионални центар за развој малих и средњих предузећа и предузетништва, д.о.о. Шабац

Адреса пријема: Владе Јовановића 2/2
Телефон: 015/353-955; 347-987

АГЕНЦИЈА ЗА СТРАНА УЛАГАЊА И ПРОМОЦИЈУ ИЗВОЗА – СИЕПА

Влајковићева 3/5, Београд
Тел: 011/33 98 550
www.siepa.gov.rs

✓ Програм интернационализације привредних друштава

У циљу интернационализације привредних друштава, Агенција за страна улагања и промоцију извоза Републике Србије (СИЕПА) већ четири године додељује бесповратна финансијска средства домаћим предузећима за финансирање активности које доприносе повећању извоза из Републике Србије.

Средства се додељују за следеће активности: Дизајн новог производа; Тестирање, сертификација и ресертификација производа; Сертификација и ресертификација система управљања квалитетом; Самостално учешће на међународним привредним сајмовима у иностранству; Дизајн новог паковања производа; Дизајн промотивних материјала (брошура и веб сајт); Организовање пословних сусрета у иностранству и Организовање посета страним тржиштима.

Право на доделу средстава имају:

- привредна друштва регистрована у Републици Србији која се баве производњом готових или полуготових производа или пружањем услуга развоја софтвера, дизајна или пројектовања намењених извозу.

Услови програма:

- привредна друштва која испуњавају услове могу остварити право на рефундацију до 50% трошкова

активности, без пореза на додатну вредност, по принципу рефундације трошкова након реализације активности;

- финансирање појединачних активности врши се у максималном износу до 200.000,00 динара, осим за тестирање, сертификацију и ресертификацију производа и система управљања квалитетом и самостално учешће на међународним привредним сајмовима у иностранству;
- максималан укупан износ средстава који може бити одобрен привредном друштву износи 1.000.000,00 динара;
- привредна друштва могу поднети пријаву за доделу средстава за једну или више активности.

• СИЕПА база добављача

СИЕПА база добављача омогућава компанијама да детаљно представе своју делатност и производни програм потенцијалним домаћим и међународним купцима и инвеститорима са којима СИЕПА има сталну сарадњу. Било да сте произвођач сировина, полупроизвода или готових производа, у неком од доле наведених сектора, можете се пријавити у СИЕПА базу добављача, која покрива комплетне индустријске ланце у различитим индустријским секторима: Авио индустрија; Аутомобилска индустрија; Пословне услуге; Хемијска индустрија; Одећа; Грађевинска индустрија; Електротехника и електроника; Индустрија хране и пића, пољопривреда; Индустрија коже; Машине и опрема; Металургија и обрада метала; Амбалажа; Хартија; Фармацеутска индустрија; Пластика и гума; Софтвер и информационо-комуникационе технологије; Текстилна индустрија и Дрвна индустрија.

Регистрација у СИЕПА бази добављача је бесплатна за све компаније са територије Републике Србије без обзира на њихову власничку структуру.

• Организовање сајамских наступа и посета сајмовима

СИЕПА вам нуди нове могућности да промовишете Вашу компанију и своје активности на страним тржишти-

ма. Присуство на одабраним догађајима у иностранству су међу традиционалним и поузданим начинима да се прати потражња и конкуренција из иностранства, као и да се успоставе нови пословни ангажмани.

• **Организовање пословних сусрета између домаћих и страних компанија у земљи и иностранству (B2B- business to business)**

На основу детаљне спецификације производа за које је страни купац заинтересован, СИЕПА селекује домаће компаније које су у могућности да одговоре захтевима потенцијалних клијената. Стране компаније добијају детаљне информације о домаћим предузећима које су изразиле жељу да се сусретну са њима. На основу формиране коначне листе, организују се индивидуални састанци између страних купца и домаћих произвођача на којима се воде конкретни пословни договори у погледу цене, количине, квалитета производа као и саме динамике испоруке.

• **Упознајте купца сусрети**

“Meet the Buyer” или „упознајте купца” је сусрет између српских произвођача и њихових потенцијалних купца из иностранства. Сам концепт ове манифестације је доста једноставан, јер представља сајам, мањег обима, на коме уместо произвођача излажу купци, односно стране компаније које су у потрази за потенцијалним добављачима.

• **Студијске посете**

Студијске посете представљају један од најбољих начина да се домаће компаније упознају са савременим начином пословања и организовања у успешним иностраним привредама. Овакве посете се углавном фокусирају на један индустријски сектор или на цео ланац добављача, па све до компанија које производе финални производ.

• **Организација појединачних посета страних купца домаћим компанијама**

СИЕПУ често контактирају стране компаније које су заинтересоване да купују конкретне производе или услуге у Ср-

бији. Осим прослеђивања детаљних информација о српским компанијама, могућа је и организација индивидуалних посета, на којима се страни купци могу упознати са детаљима производног процеса и организације домаћих предузећа.

НАЦИОНАЛНА СЛУЖБА ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ

Краља Милутина 8, Београд
Тел: 011/29 29 800
www.nsz.gov.rs

Размишљате да започнете сопствени посао?

ОБУКА »ПУТ ДО УСПЕШНОГ ПРЕДУЗЕТНИКА«

Током тродневне ОБУКЕ "ПУТ ДО УСПЕШНОГ ПРЕДУЗЕТНИКА", која је услов за остваривање права на субвенцију за самозапошљавање, стручни тимови пословних центара ће вам помоћи да:

- препознате своје предузетничке склоности
- проверите пословну идеју
- сагледате предности и ризике предузетништва
- сазнате како да региструјете фирму и водите бизнис у складу са важећим законским прописима.
- попуните образац Захтева са бизнис планом, са којим конкуришете за субвенцију за самозапошљавање.

Одлучили сте да започнете сопствени посао?

СУБВЕНЦИЈА ЗА САМОЗАПОШЉАВАЊЕ

Субвенција за самозапошљавање одобрава се незапосленом лицу у једнократном износу од 160.000 динара за започињање сопственог посла, на основу јавног позива.

Услови за подношење захтева

- Пријављени сте на евиденцију Националне службе за запошљавање.
- Завршили сте инструктивну обуку за самозапошљавање у организацији Националне службе или друге одговарајуће институције.

Документација за подношење захтева:

- Захтев са бизнис планом
- доказ о завршеној инструктивној обуци
- други докази релевантни за одлучивање.

Обавезе након потписивања уговора

Након потписивања уговора у обавези сте да:

- делатност обављате најмање 1 годину и
- редовно уплаћујете доприносе за обавезно социјално осигурање и достављате доказе о томе.

Пошто сте остварили право на субвенцију за самозапошљавање и постали предузетник, можете да користите и услуге менторинга и специјалистичких обука у првим годинама пословања.

Подршка предузетницима у првим годинама пословања

МЕНТОРИНГ И СПЕЦИЈАЛИСТИЧКЕ ОБУКЕ

Остварили сте право на субвенцију за самозапошљавање и постали предузетник. Пословни центри вам у првим годинама пословања пружају бесплатне услуге:

- **менторинг**, ради унапређења започетог пословања: дијагноза стања бизниса, акциони план за решавање проблема кроз консултантски рад, стручни савети, информације;
- **специјалистичка обука** за стицање посебних предузетничких знања и вештина у области пословног планирања, правне регулативе, менаџмента, иновативности и нових технологија, пословне комуникације, електронског пословања, маркетинга и др.

Желите да запослите нове раднике уз финансијску подршку НСЗ?

СУБВЕНЦИЈА ЗА ОТВАРАЊЕ НОВИХ РАДНИХ МЕСТА

Субвенција за отварање нових радних места одобрава се на основу јавног позива, послодавцима који отварају нова радна места ради запошљавања незапослених лица пријављених на евиденцију Националне службе за запошљавање.

За свако новозапослено лице одобрава се једнократни износ од:

- 160.000 динара у најнеразвијенијим општинама,
- 130.000 динара у неразвијеним општинама,
- 80.000 динара у осталим општинама.

Услови за подношење захтева:

- Број запослених није смањиван у последња три месеца која претходе месецу у коме је поднет захтев, осим у случају нормалне флукуације запослених.
- Над послодавцем није покренут стечајни, односно ликвидациони поступак.
- Послодавац уредно измирује обавезе по основу доприноса за обавезно социјално осигурање за запослене за последња три месеца која претходе месецу у коме је поднет захтев.
- Подносилац захтева над којим је био вођен стечајни поступак и код кога је усвојен и у целини извршен план реорганизације успешно послује најмање 12 месеци.
- Подносилац захтева који је купио привредни субјект над којим је окончан поступак стечаја или ликвидације, успешно је пословао најмање 12 месеци од дана куповине.
- Незапослени за кога се тражи субвенција и који је претходно био у радном односу код послодавца-подносиоца захтева, на евиденцији незапослених лица је најмање 6 месеци.

Обавезе након потписивања уговора

Након потписивања уговора у обавези сте да:

- заснујете радни однос, односно закључите уговор о раду са незапосленим лицем, у складу са законом, на неодређено време, са пуним радним временом, у трајању од најмање 24 месеца од дана заснивања радног односа и
- редовно уплаћујете доприносе за обавезно социјално осигурање и достављате доказе о уплати доприноса за обавезно социјално осигурање за лица из уговора.

ЈАВНИ РАДОВИ

Јавни радови се организују и спроводе у социјалним, хуманитарним, културним и другим делатностима, на одржавању и обнављању јавне инфраструктуре, на одржавању и заштити животне средине и природе. Јавне радове спроводи послодавац – извођач јавног рада, кога одређује Национална служба за запошљавање на основу јавног конкурса.

Право на подношење пријаве имају:

- органи територијалне аутономије и органи јединице локалне самоуправе
- јавне установе и јавна предузећа
- привредна друштва и предузетници
- задруге и удружења грађана.

Удружења грађана имају право учешћа на јавном конкурсима као подносиоци пријава, уз услов да обезбеде послодавца-извођача јавног рада регистрованог за обављање делатности која је предмет јавног рада.

Пријава се подноси филијали НСЗ на стандардизованом обрасцу. У сарадњи са НСЗ обезбедићете потребну структуру радника, који ће бити запослени на одређено време, у току извођења јавних радова.

Трошкови јавних радова:

- зараде незапослених лица
- накнада трошкова за долазак и одлазак са рада
- трошкови спровођења јавних радова.

Трошкови спровођења јавних радова исплаћују се у висини од 70% укупних средстава одобрених уговором за ове намене, након пријаве лица на обавезно социјално осигурање, а преосталих 30% средстава након завршетка јавног рада и испуњења уговорних обавеза.

Услови и документација за подношење пријаве

Послодавац који спроводи јавни рад запошљава лица са евиденције незапослених, по предлогу НСЗ.

Документација за подношење пријаве:

- пријава за спровођење јавног рада
- мишљење локалног савета за запошљавање или (уколико није формиран локални савет за запошљавање) мишљење надлежног органа територијалне аутономије или локалне самоуправе о оправданости извођења јавног рада и
- извод из одговарајућег регистра, којим се документира да је извођач јавног рада регистрован за обављање делатности, односно вршење послова који се изводе у оквиру програма јавног рада.

Филијале Националне службе за запошљавање:

Београд 011/2929-101/105	Панчево 013/306-801
Косовска Митровица 028/425-549	Кикинда 023/22-656
Бор 030/453-112	Сомбор 025/464-012
Нови Сад 021/4890-860	Крагујевац 034/307-311
Чачак 032/341-390, 303-750	Сремска Митровица 022/610-188; 638-801
Зрењанин 023/510-926	Краљево 036/302-011, 000
Јагодина 035/201-012	Суботица 024/644-600; 644-601

Крушевац 037/412-501	Зајечар 019/444-500
Војводина 021/452-017	Прокупље 027/320-011
Лесковац 016/202-400	Лозница 015/879-702
КиМ 028/664-868	Смедерево 026/611-207
Ниш 018/502-941	Вршац 013/838-014 цент.
Ваљево 014/222-417	Ужице 031/590-600
Пирот 010/305-014	Пријеполје 033/712-225;712-738
Врање 017/423-850	Шабац 015/341-601; 361-713
Пожаревац 012/223-855	Нови Пазар 020/312-526 цент.

CIP – Оквирни програм за конкурентност и иновативност

Оквирни програм Европске Уније за конкурентност и иновативност (CIP) има циљ да подстакне конкурентност европских предузећа, пре свега малих и средњих, и да креира повољно окружење за њихово пословање и међусобну сарадњу. Република Србија је пуноправни члан и наша предузећа могу да учествују у јавним позивима за два најважнија подпрограма у оквиру CIP-а: Програма за предузетништво и иновативност (EIP) и Програма за подршку спровођења закона и стратегија у области информационо-комуникационих технологија (ICT-PSP).

Више информација о учешћу у Оквирном програму за конкурентност и иновативност (CIP)
www.cip-srbija.rs
<http://ec.europa.eu/cip>
http://ec.europa.eu/information_society/activities/ict_psp

Министарство економије и регионалног развоја Србије је недавно основало Пословни савет за мала и средња предузећа у чијем ће раду учествовати близу 100 предузећа из Србије, а њихови власници имаће прилику да изнесу своје проблеме и укажу на препреке са којима се суочавају у свом пословању. Циљ оснивања Савета јесте успостављање директне комуникације са сектором малих и средњих предузећа ради заједничког идентификовања мера и активности које могу допринети превазилажењу проблема са којима се суочавају у свом пословању.

За више информација о раду Пословног савета за мала и средња предузећа можете се обратити на следећу mail адресу: poslovnisavetmsp@merr.gov.rs